

er netop dette, man stræber hen til i Byerne, at naar deres Udgifter skulle forøges paa den Maade, som det er Tilfældet, hvis en saadan Paragraf blev gennemført som § 2, at man skal forøge Antallet af Undervisningstimerne i Halvdagskolerne, hvilket jeg finder ganske naturligt, maa man virkelig have Ret til ganske at ordne Forholdene saaledes, at man i alt Fald ikke har nogen Betalingsffkole, i hvilken Folk betale for Undervisningen for andre Folks Børn og endog for saadanne Folks Børn, som godt kunne betale. — Jeg skal, idet jeg udtaler mig om Kjøbstadsforholdene, berøre et Punkt, om hvilket det efter min Opfattelse — Meningerne kunne være forskellige, og jeg har ogsaa hørt forskellige Meninger — maa siges, at der i den nugældende Kjøbstadkommunallov gjøres det Skridt henimod den kommunale Selvfystrelse, som Grundloven foreskriver. Jeg har nemlig den Opfattelse af denne Lovs Paragraf i Grundloven om den kommunale Selvfystrelse, at Kommunerne skulle have større Ret til at staa for deres egne Anliggender, men at man dog ikke skal gaa videre end selve Grundloven siger, nemlig „under Statens Tilsyn.“ Fastholder man dette, forekommer det mig dog, at der er gjort et rimeligt Skridt henimod den kommunale Selvfystrelse i den nugældende Kjøbstadkommunallov. Der er imidlertid ved denne et Punkt, som jeg gjerne vil berøre, naar Skoleforholdene i det Hele skulle drøftes i denne Sal, nemlig at medens det er Tilfælde i alle andre Forvaltningssgrene i Kommunerne, at de forskellige Udvalg, som nu kaldes de staaende Udvalg, kun bestaa af et Udvalg, som styrer alt Muligt, baade det Finantfelle, forsaavidt de i ethvert Fald have Anvisningsret, om de end ikke have Adgang til Kassen og det Dvrig, saa finder der dog netop ved Skolevesenet en Tvedeling Sted, som minder noget om det Gamle, man i sin Tid havde i Kommunerne, nemlig at man baade havde en Borgerrepræsentation og en Magistrat, idet man baade har en Skolekommission og et Skoleudvalg. Jeg antager, at Grunden, hvorfor man har beholdt denne Skolekommission, hvis Hverv det er at føre Tilsyn med Lærerne — medens Skoleudvalgets Opgave er at bestyre det Oeconomiske eller rent Finantfelle — er den, at man vilde være vis paa, at man idetmindste fik et Skoleyndigt Medlem, nemlig Sognepræsten. Jeg tror imidlertid, at i Byerne behøves det ikke mere, men at man for længst er kommen til den Erkendelse, at der dog i de allerfleste Kjøbstæder findes Folk, som nok kunne bedømme Undervisningen i Almueffkolev, og at der derfor ikke er nogen Grund til at beholde dette Forhold. Jeg skulde derfor tilraade, at denne Tvedeling, som bestaar mellem Skoleudvalg og Skolekommissioner, kunde blive hævet, og jeg skulde dertil endnu føie, at denne Deling har givet Anledning til ikke saa faa Tilfælde af Forvirring. Det er saaledes hædet i den By, jeg har med at gjøre,

at Sognepræsten som Medlem af Skolekommissionen er kommen til mig og har sagt: Hører dette under Dem eller hører det under mig? Jeg tror saaledes, at man lige saa godt ved Skoleforholdene kunde have det Hele under en samlet Bestyrelse, som man kan det ved Fattigforholdene og andre kommunale Forhold. Dette er da et Punkt, jeg ikke skal undlade at gjøre opmærksom paa, nu da denne Skolesag er kommen under Forhandling her i Thinget. — Der har, som jeg begyndte med at sige, været talt en hel Del om Kommunerens Selvfystendighed. Ja, hvis jeg havde fundet, at der ved denne Lov var stet et Indgreb i dens kommunale Selvfystendighed, som vi allerede have, vilde jeg for mit Bedkommende ikke kunne have gaaet med til denne Lov; men jeg kan ikke erkende, at dette er stet i nogen Maade ved denne Lov; thi den Omstændighed, at man har sat en Aldersgrænse for Lærerne til en vis Klasse Embeder, er noget saa Negativt, at jeg ikke kan finde, at denne Lov paa nogen Maade gjør Indgreb i den nu bestaaende kommunale Selvfystrelse. Der har vel gjort sig en anden Mening gjældende, men jeg har som sagt ikke i denne Lov paa nogen Maade kunnet finde et Indgreb i Kommunerens nuværende Selvfystendighed. — Hvad § 3 i Loven angaar, vil jeg kun bemærke, at det er forekommet mig, at der ved de Lærer- eller Skolemøder rundt om i Landet, i hvilke jeg har deltaget — og jeg har deltaget i dem, naar de ikke afholdtes altsor langt borte — var et almindeligt Onske om, at man kunde faae en samlet Skoletid paa Landet. Dette er, synes det mig, ogsaa opnaaet i Lovforslaget, og for saa vidt man kunde ønske at ordne denne samlede Skoletid paa en anden Maade, kan dette vel rettes ved den senere Behandling; men i ethvert Fald er dette et Punkt, hvor Ministeren er i Konsekvens baade med sine Udtalelser i sit bekjendte store Foredrag ifjor og med de Onsker, der ere komne frem paa de forskellige Lærer- eller Skolemøder rundt omkring i Landet. Der var endnu flere Forhold i saa Henseende, jeg kunde ønske at udtale mig om, men jeg skal indskrænke mig til, hvad jeg har anført om dette Punkt. — Jeg skal derefter gaa over til et andet Punkt, nemlig Oprettelse af Fortættelsesffkoler. Jeg vil da herom sige, at mange Kjøbstæder vil den Tanke, som den høitærede Minister har ladet komme til Orde i Lovforslaget, blive modtagen med megen Erkendtlighed. Hvor man i Kjøbstæderne har særlige Fonds til at afholde Udgifterne af, tvænger man ganske vist ikke til en saadan Bestemmelse som den, at Kommunerne af deres Kasser maa bidrage til disse Afstenskoler eller Fortættelsesffkoler — thi for mig er det aldeles ligegyldigt, om de holdes om Dagen eller om Aftener, naar de blot holdes, da det er Skoler for den konfirmerede Ungdom. I alle de Kjøbstæder, hvor der ikke allerede er særlige Fonds, hvorfra man kan tage de Udgifter, som ere